

Skaitmenintų eksponatų skaitmeninių vaizdų, skirtų archyvavimui, saugojimui, parametrai

L M ● ● ●
I S C ● ● ●
L I M I S

Danutė Mukienė,
Lietuvos muziejų informacijos, skaitmeninimo ir
LIMIS centro vedėja

Pagrindiniai skaitmeninės informacijos saugojimo principai

- Kiekviename muziejuje sukuriama ir saugoma po 2 kopijas visų skaitmenintų eksponatų skaitmeninių originalių vaizdų ir po 2 kopijas išvestinių vaizdų.
 - Originalūs vaizdai naudojami išimtiniais atvejais, o iš išvestinių vaizdų kuriami sklaidai ir kitoms reikmėms skirti skirtingų parametrų skaitmeniniai vaizdai.
- Kiekvienas skaitmeninių vaizdų komplektas saugomas skirtingoje vietoje (geriausia, kad ne vienoje patalpoje)
 - Skaitmeninius vaizdus rekomenduojama saugoti serveriuose, kompiuterių išoriniuose diskuose, o sukauptą informaciją periodiškai, ypač keičiantis laikmenų, kurios skirtos skaitmeninei informacijai kaupti ir saugoti, technologijoms, daryti informacijos kopijas – perrašyti į naujas laikmenas. **Rinkinių apsaugos ir apskaitos instrukcijoje nurodyta:**
 - 398. Išorinės kompiuterių laikmenos (kompaktiniai diskai – CD–R, DVD–R) saugomos originalioje pakuotėje, vertikalios sustatytos specialiose dėžėse, pagamintose iš nerūgštaus kartono ar tinkamos plastmasės.
 - 399. Kompiuterinėse laikmenose saugomi duomenys yra kopijuojami į naujas laikmenas kas 2 metus. Kopijavimo metu duomenys yra adaptuojami pagal naujas, to laiko atitinkamų programų versijas.
- Muziejuose, kuriuose saugomi, archyvuojami dideli skaitmeninės informacijos kiekiai, rekomenduojama įsirengti dvi skaitmeninės informacijos saugyklas / serverines.
 - Reikia siekti, kad jos atitiktų tokioms saugykloms keliamus reikalavimus.

Originalus eksponato skaitmeninis vaizdas

- **Originalus vaizdas** – pirminis skaitmeninis vaizdas, gautas / sukurtas skenavimo ar fotografavimo būdu.
- **Formatas** – TIF (išskyrus tuos atvejus, kai fototechnika, kuria sukuriamas failas (byla), tokio failo (bylos) neįmanoma suformuoti. Tada originalus vaizdas sukuriamas tokio formato, kokį suformuoja turima fototechnika.
- **DPI:**
 - Fotoaparatu sukurtų nuotraukų ir skeneriu iš nuotraukų, piešinių, brėžinių sukurtų vaizdų DPI – 150–600 (dydis priklauso nuo to, kokia kompiuterine technika, fotoaparatu vaizdas sukuriamas).
 - Skeneriu iš skaidrių, negatyvų padarytų vaizdų DPI – 1200–2400.

Ekspionato originalus skaitmeninis vaizdas

Skanerių sukurtos originalaus failo (bylos) kitos charakteristikos:

- formatas – TIF;
- kompresija – nekompresuotas;
- spalvinė erdvė – originalus skanerio spalvinis profilis arba, jei tokio nėra, – sRGB IEC 61966-2-1;
- spalvinis gylis – maksimali skanerio reikšmė, iki 8 bitų vienam spalviniam kanalui;
- rezoliucija – 300 DPI (kitokia rezoliucija nustatoma atskiru nurodymu atsižvelgus į ekspionato pobūdį).

Fotoaparatu sukurtos originalaus failo (bylos) charakteristikos:

- formatas – nekompresuotas kameros RAW bylos formatas;
- kompresija – nekompresuotas;
- spalvinė erdvė – Adobe RGB;
- spalvinis gylis – maksimali fotoaparato reikšmė (12–16 bitų).

Papildomi reikalavimai:

- kartu su ekspionato vaizdu skaitmeniniame vaizde turi būti užfiksuotas spalvų valdymo įrankio (juodai baltų pustonių skalė, spalvinių taikinių skalė) vaizdas, inventorinis ekspionato numeris, jei yra būtinybė – ir mastelio nuoroda;
- leidžiamas skaitmeninis apdorojimas – failo apkirpimas pašalinant nereikalingą informaciją. Programinės įrangos vaizdo apdorojimo filtrai (USM, Gain, descreen ir tt) skenuojant ar fotografuojant nenaudojami.

Ekspionato išvestinis skaitmeninis vaizdas

- **Išvestinis vaizdas** – koreguotas vaizdas, labiausiai atitinkantis skaitmenintų eksponatų originalius vaizdus.
- **Formatas** – TIF.
- **DPI:**
 - Fotoaparatu sukurtų nuotraukų ir skeneriu iš nuotraukų, piešinių, brėžinių sukurtų vaizdų DPI – 150–600 (priklausomai nuo to, kokia kompiuterine technika, fotoaparatu vaizdas sukuriamas);
 - Skeneriu iš skaidrių, negatyvų padarytų vaizdų DPI – 1200–2400.

Išsamesnė informacija apie eksponato išvestinį skaitmeninį vaizdą

- **Eksponato išvestinio skaitmeninio vaizdo charakteristikos:**
 - formatas – TIF;
 - Kompresija – LZW;
 - spalvinė erdvė – sRGB;
 - spalvinis gylis – 8 bitai;
 - Rezoliucija – 300 DPI.
- **Papildomi reikalavimai:**
 - redaguojama spalva, kontrastas, ryškumas;
 - pašalinama pagalbinė informacija (spalvų valdymo įrankiai, numeriai, mastelio nuorodos, fonas).

Ačiū už dėmesį!

El. p. danute@limis.lt, info@limis.lt

Tel. (8~5) 261 9670, mob. tel. 8 687 47550